

Antti Aarnio/lk

10.4.2017

1(2)

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

VM023:00/2017, VM/504/03.01.00/2017

Lausuntopyyntö maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen (HE 15/2017) täydentämiseksi**Yleistä**

Maakuntauudistus on hyvin laaja projekti, joka koskee montaa toimintoa valtio- ja kuntasektorilla. Niiden uudelleenjärjestäminen vaatii paljon resursseja ja olisi siksi perusteltu lisätä rahoitusta käynnistymisvaiheessa. Olisi tärkeää, että lainsäädännössä priorisoidaan palveluiden sujuvuutta ja varmistetaan niiden ongelmaton käynnistäminen. Nämä alkuvaiheen investoinnit on huomioitava lakiesityksessä ja resursoinnissa.

Toiminnot kehittyvät jatkuvasti ja niin on myös uusissa maakunnissa. Huomioiko lakiesitys optimaalisella tavalla mahdolliset tulevat uudelleenpriorisoinnit? Toimintojen resurssitarve ei riipu vain eduskunnan päättämistä muutoksista tehtävien määrässä, vaan tehtävät ja niiden hoitamisen mahdollisuudet kehittyvät myös itse. Tämä voisi vaatia lisärahoitusta tai antaa säästämismahdollisuuksia tulevaisuudessa.

STTK on huolestunut maakuntarahoituksen yleiskatteellisuudesta ja siitä, pystytäänkö riittävä ja oikeudenmukainen rahoitus eri toiminnoille turvaamaan kaikissa tilanteissa. Maakunnat saattavat tehdä myös hyvin erilaisia ratkaisuja priorisoidessaan toimintojen rahoitusta maakunnan sisällä – jopa siinä määrin, että asukkaiden ja asiakkaiden yhdenvertaisuus vaarantuu perustuslain vastaisesti.

HyTe (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) -rahoituksen vähäinen osuus saattaa vaikeuttaa riittävää rahoitusta ennaltaehkäiseviin ja hyvinvointia edistäviin toimiin sekä hidastaa hyvien yhteistyömallien syntymistä kuntien kanssa. HyTe-rahoitusosuutta tulisikin lisätä sekä harkita rahoituksen kohdentamista tiettyihin toimiin liian laajapohjaisen yleiskatteellisuuden sijasta.

Uudessa toimintaympäristössä on tärkeitä varmistaa palvelujen riittävä seuranta, ohjaus ja valvonta. Sinänsä kannatettava omavalvonnan vahvistaminen ei ole läheskään riittävää. Seuranta, ohjaus ja valvonta tarvitsevat riittävän resursoinnin maakuntiin ja uuteen valvontavirasto Luovaan. Todennäköisesti muutosrahoituksen sekä valvonnan rahoituksen tarvetta on aliarvioitu ja tulisi harkita sen lisäämistä sekä kohdentamista.

Kasvupalvelukertoimien osalta puutteena on, ettei työttömyyden kesto tai työllistymisen erityisiä haasteita huomioida mitenkään. Esimerkiksi työkykyongelmaiset tai muutoin työllistymisessä lisäpalveluja tarvitsevat pitäisi huo-

Antti Aarnio/lk

10.4.2017

2(2)

mioida korotetulla rahoituskertoimella ja samalla varmistaa, että osoitettu rahoitus myös kohdentuu heidän tarvitsemiinsa palveluihin.

Myös maatalouslomitukseseen kohdentuva laskennallinen rahoitus on tärkeää osoittaa itse lomituspalveluun. Parhaiten tämä palvelu hoituu maakunnan omana toimintana ilman yhtiöittämisiä. Maatalousyrittäjille suunnattu lomituspalvelu on osa Suomen sosiaaliturvaa ja se täytyy säilyttää sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa.

Huomioita yksittäisiin kohtiin

STTK kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin:

- 5 §:ssä on aivan oikein huomioitu, että valtion rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa tehtävien laajuuden tai laadun muutoksen perusteella. Rahoitusperiaatteiden on kyettävä huomioimaan mahdolliset tehtävien muutokset tai laatumuutokset.
- 8 §:ssä säädetään taloudellisissa vaikeuksissa olevan maakunnan auttamisesta valtion rahoituksella. Maakuntien tasapuolinen kohtelu edellyttää valtioviranomaisilta tarkkaa maakuntien taloudellista analysointia.
- 18 §:ssä säädetään kasvupalvelukertoimesta. Oleellista maakunnan saaman rahamäärän suhteen on kasvupalvelujen perushinta, joka tullessaan säätämään myöhemmin asetuksella. Kokonaisuutta ei voi arvioida ennen asetuksen valmistumista.
- 31 § (Valtion rahoituksen määräytyminen vuosina 2020–2023). Esityksen mukaan rahoituksessa siirrytään lähtötasosta porrastetusti viiden vuoden siirtymäkauden aikana lopulliseen rahoitustasoon. Siirtymäkauden aikana yksittäisen maakunnan rahoituksen vuosimuutos olisi nykyisten laskelmien perusteella enintään noin +40 euroa / asukas ja -25 euroa / asukas. Muutokset ovat suuria ja on erittäin tärkeä mahdollistaa lakiesityksen mukaisesti se, että vaikeuksissa oleva maakunta voi hakea valtiolta lisärahoitusta.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Antti Palola
puheenjohtaja

Jukka Ihanus
johtaja

Lisätietoja: elinkeinoasioiden päällikkö Antti Aarnio, antti.aarnio@sttk.fi